

A Magyar Köztársaság nevében!

A Pécsi Ítélőtábla Pécsett, a 2009. évi szeptember hó 8. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

v é g z é s t :

A másodfokú bíróság az emberölés büntette és más bűncselekmények miatt **I.rendű vádlott és társa** ellen indult büntetőügyben a Somogy Megyei Bíróság B.397/2008/62. számú ítéletét azzal hagyja helyben, hogy az elsőfokú bíróság a tárgyalást helyesen a 2008. évi november hó 12. napján kezdte meg.

A kiszabott szabadságvesztésbe az I.rendű vádlott által a 2009. évi március hó 25. napjától, míg II.rendű vádlott által a 2009. évi június hó 3. napjától előzetes fogvatartásban töltött időt beszámítja.

Kötelezi I.rendű és II.rendű vádlottakat, hogy külön-külön fizessenek meg az állam részére a másodfokú eljárásban felmerült 9.740-9.740 (kilencezer-hétszáznegyvenkilencezer-hétszáznegyven) forint bűnügyi költséget.

I n d o k o l á s

A Somogy Megyei Bíróság a 2009. évi március hó 25. napján kelt B.397/2008/62. számú ítéletével I.rendű vádlottat a Btk.166.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés d) és i) pontja szerint minősülő emberölés büntette, a Btk.170.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (3) bekezdés III. fordulata szerint minősülő, az I. tétel szerint büntetendő testi sértés büntette, valamint 4 rb. a Btk.195.§ (1) bekezdésében meghatározott kiskorú veszélyeztetésének büntette miatt - mint többszörös visszaesőt - életfogytig tartó fegyházra és 10 év közügyektől eltiltásra ítélte. II.rendű vádlottat a Btk.172.§ (1) bekezdésében meghatározott és - figyelemmel a (2) bekezdésre - a (3) bekezdés II. fordulata szerint minősülő

segítségnyújtás elmulasztásának büntette, valamint 4 rb. a Btk.195.§ (1) bekezdésében meghatározott kiskorú veszélyeztetésének büntette miatt 3 év 6 hó börtönre és 5 év közügyektől eltiltásra ítélte.

Az I.rendű vádlott vonatkozásában a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját 30 évben határozta meg, illetve az 1996. évi október hó 23. napján született Balázs, az 1998. évi november hó 13. napján született Barbara és a 2002. évi április hó 10. napján született Beáta Natália gyermekek tekintetében megszüntette II.rendű vádlott szülői felügyeleti jogát.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az I.rendű vádlott és védője az élet elleni bűncselekmény eltérő - Btk.170.§ (1) bekezdésében meghatározott és az (5) bekezdés II. fordulata szerint minősülő testi sértés büntetteként történő - értékelése, valamint enyhítés végett, míg II.rendű vádlott és védője a büntetőjogi felelősség megállapítása miatt, felmentés érdekében jelentett be fellebbezést.

A Pécsi Fellebbviteli Főügyészség átiratában, illetve a nyilvános ülésen jelenlévő képviselője útján az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyására tett indítványt.

A másodfokú bíróság a jogorvoslatokkal megtámadott határozatot a Be.348.§ (1) bekezdésében írtak szerint az azt megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül.

Ennek során az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást - figyelemmel a Be.352.§ (1) bekezdés a) pontjára - az iratok tartalma alapján az alábbiak szerint egészítette ki, illetve helyesbítette:

- I.rendű vádlott - a határozat 5. és 6. oldalán feltüntetetten kívül - nyolc esetben volt büntetve vagyon- és igazságszolgáltatás elleni, valamint közlekedési bűncselekmények miatt. Két-két alkalommal pénzbüntetésre, illetve felfüggesztett szabadságvesztésre, további hat esetben pedig végrehajtandó börtönbüntetésre ítélték.

A Kaposvári Városi Bíróság B.1381/2001/21. számú ítéletével kiszabott 10 hó börtönbüntetését helyesen a 2004. évi január hó 6. napján töltötte ki (*I.rendű vádlott erkölcsi bizonyítványa - nyomozati iratok I/499-504. oldal*).

- A Kaposvár Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal Gyámhivatalának-11/2008. számú határozata helyesen a 2008. évi április hó 21. napján kelt (*nyomozati iratok II/318-319. oldal*).

Az ekként kiegészített, illetve helyesbített tényállás mentes a Be.351.§ (2) bekezdésében felsorolt megalapozatlansági hibáktól és hiányosságtól, az teljeskörű, s egyben kellő mértékben felderített, iratellenes megállapítást vagy téves ténybeli következtetést nem tartalmaz.

Az elsőfokú bíróság - az ügy tárgyi súlyához igazodóan - a bizonyítási eljárást rendkívüli alapossággal és kellő körültekintéssel folytatta le; a perrendi előírásokat maradéktalanul betartotta. A ténybeli és jogi megítéléshez szükséges adatokat hiánytalanul feltárta, azok hitelességéről, bizonyító erejéről messzemenő aprólékossággal, mindenre kiterjedő részletességgel számot adott. Meggyőző érveinek megismétlése nélkül a másodfokú bíróság mindössze a következők kiemelését tartja szükségesnek:

Az I.rendű vádlott - védőjének jelenlétében - a 2005. évi február hó 2. napján született sértett bántalmazását elismerte, így az őrizetbe vételét követően foganatósított kihallgatásakor azt, hogy a szóban forgó gyermekét 2008. március 20-án (csütörtökön) többször is megütötte. Először még a II.rendű vádlott jelenlétében, majd az esti órákban már azután, hogy a sértettel magára maradt. Mindkét alkalommal felindult állapotban, legutóbb azért, mert az éjszakai órákban - a korábban már hasi fájdalmakra panaszkodó - gyermek a székletét maga alá engedte.

Intenzitását tekintve e tettlegesség feltűnően durva volt: a közepes erejű, nyitott tenyérrel mért csapások számolatlanul érték a sértett fejét, mellkasát és a hasát.

Alapvetően egyező tartalmú bizonyítékok utaltak I.rendű vádlott erőszakos magatartására, ezen belül is leginkább arra, hogy természetétől a gyermekeivel szembeni indokolatlan fenyegetés és megalázó bánásmód máskor sem állt távol. Különösen Natáliát, illetve a sértettet érintően, akiknek a származását kétségbe vonta.

A sértett halálához vezető bántalmazás egy része elfogulatlan, az ügy mikénti kimenetelében teljességgel érdektelen személyek előtt zajlott le. Olyan helyen, ahol a Be.95.§-a szerinti védelemben részesülő 1. és 2. számú tanúk a történések legfontosabb mozzanatait zavartalanul figyelemmel kísérhették. Így ismertté válhatott az is, hogy a már elesett, fájdalmai és belső sérülései miatt jelentősen meggyötört gyermek 2008. március 24-én (hétfőn) délután újabb tettlegességet szenvedett el. Döntően botütéseket, majd rúgásokat is, olyan számban és erő kifejtés mellett, hogy az a fentebb említett tanúkban félelmet és megdöbbenést keltett.

További sajátossága volt az ügynek az okirati bizonyítékok nagy száma, az a körülmény, hogy az előzmények döntő fontosságú részletei dokumentáltak, jól nyomon követhetők voltak. Mindenekelőtt a korábbi (2007. augusztus 17. és 29.), külsérelmi nyomokkal járó bántalmazások ténye, azokat ugyanis kórházi zárójelentések és vizsgálati lapok rögzítették. Ahogyan a gyámhatósági határozatok és feljegyzések azt, hogy a kellő gondoskodás nélkül, rendkívüli viszontagságok között nevelkedő gyermekek védelme érdekében milyen intézkedések meghozatalára került sor.

A II.rendű vádlott szerepét érintően az elsőfokú bíróság beszerezte aott működő Családok Átmeneti Otthonának nyilvántartási füzetét. Azt az okiratot, amely a **sértett** halálát megelőző hónapok teljes eseménysorozatának a rekonstruálását lehetővé tette; azt mindenképp, hogy a többször is megfogalmazott felszólítások, illetve tiltások ellenére a II.rendű vádlott hány alkalommal és milyen időtartamra költözött vissza gyermekeivel a szülői felügyeleti jogától eltiltott élettársához.

A **sértett** halálának okát az elsőfokú bíróság - a Be.101.§ (2) bekezdésében írtakat szem előtt tartva - két szakértő bevonásával tisztázta. Minden olyan kérdés közérthető megválaszolásával, melyek az elszenvedett külső- és belső sérülésekkel a legtávolabbi módon összefüggésbe hozhatóak voltak. Ehhez hasonlóan a vádlottak elmeállapotának a feltárása, valamint a cselekmények pszichés következményeinek a felderítése sem maradt el.

Az elsőfokú bíróság fentiek szerint kiegészített, illetve helyesbített tényállása megalapozott; az a Be.352.§ (2) bekezdése alapján irányadó volt a másodfokú eljárásban is.

E tényállás szerint a II.rendű vádlott több alkalommal is lehetőséget biztosított a gyermekeinek sérelmére szándékos bűncselekményt megvalósító, s ez okból a szülői felügyeleti jogától megfosztott I.rendű vádlottnak arra, hogy a kiskorúakkal találkozhasson, velük tartós kapcsolatban maradhasson. Leginkább azzal, hogy a családvédelmi hatóságok felhívásait sorozatosan figyelmen kívül hagyva, hosszabb időre meglátogatta a különélő élettársát, még azt követően is, hogy a legkisebb gyermek bántalmazása miatt I.rendű vádlott ellen újabb büntetőeljárás indult.

Ezen alkalmak gyakran tettelegességgel, II.rendű vádlott és a **sértett** bántalmazásával végződtek, olyannyira, hogy két esetben a szóban forgó gyermek kórházi kezelése, illetve megfigyelése vált szükségessé. A büntetőeljárás során ugyanakkor a II.r. vádlott a nyomozó hatósággal történő együttműködéstől mindvégig elzárkózott. A **sértett** sérüléseinek keletkezésével kapcsolatban - nyilvánvalóan I.rendű vádlott felelősségének a leplezése érdekében - teljességgel hiteltelen vallomást tett, ismételten semmibe véve, illetve háttérbe szorítva gyermekeinek az érdekeit.

A házasságról, a családról és a gyámságról szóló 1952. évi IV. törvény 75.§ (1) bekezdése szerint a szülői felügyelet körében a *szülők kötelelessége*, hogy a gyermeket gondozzák, tartsák, a gyermek testi, értelmi és erkölcsi fejlődését elősegítsék. Ezt a kötelezettségét szegte meg súlyosan II.r. vádlott a fentebb - összefoglaló jelleggel - ismertetett cselekményeivel.

Az irányadó tényállásból az elsőfokú bíróság tehát okszerűen következtetett I.rendű és II.rendű vádlottak büntetőjogi felelősségére.

Következésképpen a felmentést célzó fellebbezések nem voltak megalapozottak.

A cselekmények minősítése is megfelel az anyagi büntető jogszabályoknak.

A 37 hónapos **sértett** halálát a többszörös bántalmazás következtében kiterjedő zsírembolizáció, illetve a has régióját ért nagy erejű, tompa erőbehatáshoz társuló bélfal-átfúródás, következményes hashártyagyulladás és kezdődő tüdőgyulladás talaján kialakult légzési elégtelenség, keringési összeomlás idézte elő. Az életkoránál fogva köztudottan gyengébb, még fejlődésben lévő izomzatú sértettet négy napon keresztül legalább 44 rendbeli ütés érte, testének szinte minden anatómiai régiójára kiterjedően.

A felváltva alkalmazott megszorítások, ütések, rúgások, illetve megtaposások a testfelszín több mint 10%-át meghaladó területen külsérelmi nyomokat hagytak hátra: vérbeszűrődéseket, zúzódásokat, hámfosztásokat és hámkarcolásokat. Több esetben úgy, hogy azokkal belszervi elváltozások párosultak, végzetes következménnyel leginkább a hasüregben. Ez utóbbi sérülés nagy erejű erőbehatás következtében jött létre.

A sértett életkori sajátosságai folytán az I.rendű vádlottnak tisztában kellett lennie magatartásának várható és szükségszerű következményeivel. Így azzal, hogy a folyamatos tortúrának kitett, közepes, illetve nagy erejű ütések sorozatosan és rendkívül nagy számban elszenvedő, alig három esztendő gyermek a sérülésekbe belehalhat, különösen azután, hogy elesetté vált, rosszullétre és hasi fájdalmakra panaszkodott.

E halálos eredmény tekintetében azonban az I.rendű vádlott teljes egészében közömbösnek mutatkozott.

A több évtizede következetes ítélkezési gyakorlat az élet és testi épség elleni büntetteket a sértettnek okozott szenvedés mértéke, vagy az elkövetőnek a végrehajtás módjában megnyilvánuló kiemelkedő társadalomra veszélyessége alapján tekinti különös kegyetlenséggel megvalósítottnak. Az előbbi esetben akkor, ha az előidézett fájdalom vagy lelki gyötrelenség az emberi élet kioltásával, illetve a testi épséget sértő tevékenységgel szükségszerűen együtt járó szenvedést lényegesen meghaladja, az a sértettet rendkívüli kínoknak teszi ki.

Ez a sértett vonatkozásában a hasi trauma következtében kialakult bélperforáció és hashártyagyulladás előrehaladásával mindinkább erősödő fájdalmakban volt tettenérhető.

A vizsgált súlyosabb minősítés tárgyi oldalon megjelenő feltétele pedig az elkövető embertelensége, brutalitása; így az, ha a végrehajtás - a közfelfogás értékelésével összhangban - gátlástalansággal, szenvtelenséggel párosul. A jelen ügyben mindez elsősorban az I.rendű vádlott kitartó magatartásában nyilvánult meg, abban

közelebről, hogy a sértettet több napon keresztül, helyenként félelmet és megdöbbenést keltő módon ütlegette.

Az idejében érkező, szakszerű orvosi segítségnyújtás a sértett életét megmenthette volna. A 2008. március hó 23. napján (vasárnap) az élettársához ismételtén visszatérő II.rendű vádlott azonban - noha erre a korábban már hivatkozottak alapján, szülőként „egyébként is” köteles lett volna - ennek érdekében még a legminimálisabb intézkedéseket sem tette meg, holott a mentőszolgálat értesítésére minden lehetősége adott volt. A tőle elvárható segítségnyújtást ezzel mulasztotta el (BH 1989/47. számú eseti döntés).

A Btk.83.§-ában írtak szerint a büntetést - céljának szem előtt tartásával - a törvényben meghatározott keretek között úgy kell kiszabni, hogy igazodjék a bűncselekmény és az elkövető társadalomra veszélyességéhez, a bűnösség fokához, továbbá az egyéb súlyosító és enyhítő körülményekhez. Legáltalánosabb célja a társadalom védelme érdekében annak megelőzése, hogy akár az elkövető, akár más bűncselekményt valósítson meg.

A jelen ügyben a Btk.12.§ (1) bekezdése, illetve a Btk.85.§ (1)-(3) bekezdései alapján az I.rendű vádlottal szemben - a Btk.40.§ (2) bekezdésére is tekintettel - 10 évtől 20 évet el nem érő tartamú, vagy életfogytig tartó-, míg a II.rendű vádlott vonatkozásában 1 évtől 7 év 6 hónapig terjedő szabadságvesztés volt kiszabható.

A büntetőjogi jogkövetkezményeket befolyásoló tényezőket az elsőfokú bíróság nagyobbbrészt helyesen tárta fel.

Az I.rendű vádlottat érintően azonban mellőzni kellett az emberölés kiemelkedő tárgyi súlyára történő utalást, ahogyan az enyhítő körülmények köréből azt, hogy az utolsó elítélését megelőzően más jellegű (vagyon elleni) bűncselekmények miatt került sor a felelősségre vonására. Ez ugyanis nyilvánvalóan nem értékelhető a javára.

Ugyanakkor további súlyosító körülmény a büntetőeljárás hatálya alatti bűnelkövetés, illetve az, hogy a különös kegyetlenség megállapítását a sértettnek okozott szenvedés átlagot meghaladó mértéke mellett egyben a személyiségét jellemző durva, brutális kivitelezés is megalapozta.

Az I.rendű vádlott - ahogyan arra az elsőfokú bíróság helytállóan rámutatott - rendszeresen összeütközésbe került a törvénnyel, a társadalmi együttélési normákkal hosszú évek óta tudatosan szembehelyezkedett. Többszörös és egyben különös visszaeső, akivel szemben a feltételes szabadságra bocsátás nevelő hatása sem érvényesült, éppen ellenkezőleg, szabadulása után alig másfél hónappal később már ismét bántalmazta a gyermekét.

Eredménytelennek bizonyult a szülői felügyeleti jogának a megszüntetése is; a jogerős bírósági határozaton alapuló korlátozásokat szintén semmibe vette. Személyiségének fokozott társadalomra veszélyessége döntően e körülményekben, illetve az élet elleni bűncselekmény végrehajtása során tanúsított kitartó embertelenségében, a közeli hozzátartozójával szembeni érzéketlenségben nyilvánult meg.

A büntetőjogi értelemben befejezett emberölés mindig jóvátehetetlen és helyrehozhatatlan következményekkel jár; egy három esztendő, életkoránál fogva védekezésre, illetve ellenállásra és érdemi ellenszegülésre képtelen gyermek agyonverése azonban egyben megmagyarázhatatlan, teljességgel felfoghatatlan. Mélyen megvetendő volta miatt a társadalom értetlenségét, megdöbbenését váltotta ki.

Mindezekre figyelemmel az elsőfokú bíróság helyesen jutott arra a következtetésre, hogy I.rendű vádlottal szemben a Btk.37.§-ban megfogalmazott és fentebb már ismertetett célok - a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségének a megtartása mellett - kizárólag életfogytig tartó szabadságvesztés kiszabásával érhetőek el. Ennek megváltoztatására nincs törvényes indok és lehetőség.

Ehhez hasonlóan a II.rendű vádlott büntetése is megfelelően igazodik a maradéktalanul, illetve kellő nyomatékka figyelembe vett súlyosító és enyhítő körülményekhez.

Következésképpen az enyhítést célzó jogorvoslati kérelmek sem bizonyultak megalapozottak.

Az egyéb rendelkezések is törvényesek voltak, ezért a másodfokú bíróság a Be.371.§ (1) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta, mégis azzal a nyilvánvaló elírási hiba pontosításával, hogy a tárgyalás megkezdésére helyesen a 2008. évi november hó 12. napján került sor.

A kiszabott szabadságvesztés tartamába - a Btk.99.§ (1) bekezdésében írtak szerint - az előzetes fogvatartás idejét be kell számítani.

A bűnügyi költség viselésére vonatkozó rendelkezés a Be.381.§ (1) bekezdésén alapul.

P é c s, 2009. szeptember 8.

Dr.Makai Lajos s.k. a tanács elnöke, Dr.Túri Tamás s.k. előadó bíró, Dr.Tóth Sándor s.k. bíró

A Somogy Megyei Bíróság B.397/2008/62. számú ítélete a Pécsi Ítéltábla Bf.I.99/2009/8. számú végzése folytán a 2009. évi szeptember hó 8. napján jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

Dr.Makai Lajos s.k.
a tanács elnöke